

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Дому, на рої вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

3 ПОЛЯ КЛЯСОВОЇ БОРОТЬБИ.

Чим довше, то менше чути слово "демократія". Самі ті, що під час війни не спускали його з уст, уважали за краще й не згадували тепер про нього.

Рішій приблудні ліберальні дипломати та напівбуржуазні економісти, або такі свідомі брехуни старалися вимістити шось з того ідіоного не причисленого слова — "демократія", але розвиток продукційних сил, концентрація капіталу, тіснота для него в національних рамках — і, як наслідок цього, погоня за ринками, за сировинками — привела до так званої колоніальної політики, до заміни вільної торгівлі — монополією, тобто, до імперіалізму, який в свою чергу стремить до панування, а не до свободи.

В брошурі "Імперіалізм, як новіший етап капіталізму" Ленін так характеризує між іншим імперіалізм:

"Імперіалізм є капіталізм на тій стадії розвитку, коли склалося панування монополій і фінансового капіталу... і закінчення розподілу всієї території землі найбільшими капіталістичними країнами."

"Імперіалізм є епоха фінансового капіталу і монополій, які всюди стремлять до панування, а не до свободи. Реакція по цій лінії при всіх політичних порядках, крім загострення протистів і в дній області — наслідок цих тенденцій. Особливо загострюється також національна гнет і стремління до анексії, тобто, до порушення національної незалежності."

"Монополії, олігархія, стремління до панування замислюють стремління до свободи, вимислює все більшого числа маленьких або слабих націй великими гуртом багатих або сильніших націй — все це породило своєрідний ризик імперіалізму."

"Імперіалізм веде до анексії, до збільшення національного гнету і, значить, також до загострення опору."

"Політично імперіалізм є взагалі стремління до національної і реакції."

Це є найкраща відповідь тим, яким це свідче в ушах слово "демократія".

Ми напомним навести тут коротенькі витяги з брошури Леніна, яку він написав ще на весні 1915 року, тобто в першому році світової війни.

Погляньте-ж тепер на те, що діється в світі: всюди замість виспіваної буржуазією свободи, бачимо безроздільне панування капіталу, бачимо реакцію при всіх політичних порядках. Нема демократії там, де коло влади стоять фашисти Муссоліні, чи Данкова, нема її під консервативним урядом Балдіана, ні під радикальним урядом Пендзеве у Франції, ні під робітничими урядами в Данії чи Австралії, не було її під робітничим урядом МакДоналда. Нема її в республіках, ні в монархях. Німеччина монархіста Гіндебурга нічим не ріжниться від Німеччини соціаліста Еберта.

Бо всюди паном є імперіалізм, тобто монополістичний капіталізм. Він є некоронованим монархом і невизваним президентом — він є самодержавцем.

Коли англійський мільонер і найбільший імперіаліст, властитель золотих кобаней в Палудній Африці, Сесіл Родс, почув бунтівнічій промові на мітингу безробітних в Лондоні, то він не кавав дати їм демократію, але сказав:

"Я завжди кавав, що імперія, це є питання жовудка. Як що ви не хочете горожаєвської війни, ви повинні стати імперіалістом"

Так Сесіл Родс розумів "демократію" ще в 1895 році. І це повинні записати собі в альбум ті, які ще нині, хоч, правда, рідко, люблять виситися з цим словом.

А тепер до суті річі.

СКАЖЕНИЙ ТЕРОР БУРЖУАЗІІ.

Не будемо говорити тут про події в Китаю та Мароко; чи навіть про заведення невідомості в Португальській Африці. Це-ж колоній, а до колоніальних мешканців годі примінювати "демократію", про яку вони мало знають.

Адемо в європейській цивілізованій країні. Беремо Болгарію. Починаючи з столичного міста і кінецьчю маленьким повітовим містечком чи селом, чуємо тільки голос кропі звірської закатованих слугами Данкова селяні і робітників та тих, що стали в їх обороні.

Скажете, що в Болгарії нема демократії. Так, але-ж, кажуть, є вона в Європі. А Болгарія якраз залежить від рукводителів "європейської демократії". І ця "демократія" не тільки не сварила Данкова за терор, але ще й дозволила йому мобілізувати на 10,000 своєю армію для здуження визвольного руху.

Переходимо до сусідки Болгарії — Румунії. Румунія захопила Бессарабію та Вуконину не як колоній для "європейців", але як країну, що по національному складу "найближчі" до Румунії, адема, які навіть "самі зажадали прилучитися до Румунії"... Так бодай Румунія казала.

І от недовно прибули до Одеси втікачі з Бессарабії і оповідають неймовірні річі. Селянин Філатов, що врятувався від розстрілу, каже:

"Мене з товаришами веля пішки до міста. Всі селяне мійно були звязані один з одним дротом, вартові підганяли селян прикладами руживь. По дорозі запропонували селянам сісти пообидати і тут-же почали розстрілювати заарештованих. В рапорті було зазначено, що були заарештовані втікачі і їх тому розстріляли. Філатова тільки було поранено. Коли західники пішли, він віджав себе від мертвого товариша і добрався до Букаресту (столиця Румунії), де розказав про розстріл селян. Заарештовані були членами кооперативи."

В селі Плахтіні заарештовано було 13 селян, що їх теж обвизували, ні постанці. Їх вивели в поле і примусили бігти, а потім розстріляли. Один випадок з Філатовим примусу катів бути обережнішим. Вони запросили фершала і примусили його оглянути мертвців. Фершал винив, що для ше з них жоні і їх тут же добили. А потім, щоб не було сідка, вони забили і фершала.

Тепер по Бессарабських терорі страждає багачество селян. З початку липня судитимуть 300 селян, що їх теж обвизували в тому, що вони постанці."

А то ще просто, як сказав селянський посол Свекла в румунському парламенті, поліція в свої Неслача живела в поле 30 селян і розстріляла. Роль ката виконав був урандівський офіцер Гуцулак. Тіла застрілених кинув в Дністер і хвиля викинула їх на берег коло села Ушурені.

Правда, ви не читали, щоб такі страшний, прямо неймовірні події траплялися між капіталами в дебрах Африки.

Або от це вам життя в демократичному раю Польщі і під Польщев:

Окружний суд в Луцьку засудив до розстрілу двох українських селян. У місті Вільно суд засудив на смерть трьох селян. Президент відмовився помилувати засуджених.

Для ставі Свєслач трапився напад на потяг. Через це заарештували чимало селян. Двох селян передають до військово-польового суду — це значить на смерть.

У місті Сувалях поліція стріляла в натовп безробітних, що вимагали, щоб до них вибраних міських голова.

Пять осіб поранено, з них один дідує 70 років. В Луцьку судять Українців-адвокатів. Их усього було заарештовано 21 осіб, але з них 13 відпало, а решта в тюрмі.

В місті Софіївських засудили 16 осіб за те, що вони належать до комуністичної партії. Суд присудив всіх їх загалом на 70 років каторги.

В місті Львові за приналежність до комуністичної партії присудили 12 осіб на 32 роки каторги.

Це коротенькі звістки за пару днів. А в році тисячі таких "втіток" панування "демократії".

Події в Китаю, Мароко, Афганістані, Болгарії, Румунії, Польщі і в інших великих і малих країнах — це є свідчення, що імперіалізм є епоха фінансового капіталу і монополій, які всюди стремлять до панування, а не до свободи.

Зараз ми бачимо боротьбу майнерів в Новій Скошії, Дромгелер і Пі насидки. І там протиставля робітничу крив. Завтра побачимо боротьбу майнерів в Англії, до якої готується вже уряд Балдіана і, дуже можливо, боротьбу майнерів в Злучених Державах. Якщо загальні страйки в цих країнах "найбільшої демократії" вибухнуть — ми побачимо зуби цієї "демократії" не в Китаю чи на Кубі, але такі в себе дома.

Робітник.

НЕРІВНА БОРОТЬБА.

Вже пятий місяць в Новій Скошії триває страйк майнерів. Страйк цей, як і кожний інший, це боротьба між двома непримиримими класами — робітничим і капіталістичним.

По одній стороні барикад маємо веселиху Бритіш Емпайр Стіл Корпорейшен, а по другій — 12,000 майнерів з їх жінками й дітьми, Бритіш Емпайр Стіл Корпорейшен (Беско) має за собою домініанський і провінціанальний уряди, а тимсамим і військо та поліцію.

Страйкуючі майнери не мають за собою абсолютного нікого. Організоване робітничтво Канади ані пальцем не кивнуло, щоб допомогти своїм братам в Новій Скошії в їх боротьбі з Беском. Незначну фінансову допомогу, яку робітничтво дало їм це дає страйкуючим майнерам, не можна назвати дійсною допомогою в боротьбі. Фінансову допомогу з чисто гуманітарних мотивів давала навіть буржуазія.

Робітничтво повинно було дати інкашу допомогу. При допомозі генерального страйку воно повинно було зажадати від уряду відтгнення війська й поліції зі страйкового терену та зримущі Беско сповити догаданий страйк. А цього не було й нема. Навпаки, організовані залізничники перевозили військо й поліцію до Кейп Бретону, чим ще допомагали Беско в боротьбі з майнерами.

Така нерівна боротьба між майнерами і Беском триває вже пятий місяць. Компанія може собі почекати. Військо й поліція заняли майні і їм не грозить тепер знищення. Що місяцями агорілі компанії будинки, то компанія не понесе на цьому втрати. Можна бути певним, що ці будинки були заасекуровані і компанія візьме за них добрі гроші. Те саме й зі скелами, з яких позабираю крив.

А робітники? Вони голодували перше, коли працювали, і голодуват тепер ще більше, коли не працюють. Майнерська війна, яка находитсь під провідом капіталістичного наймита Луїса, дає страйкуючим майнерам в Новій Скошії 10 тисяч доларів допомоги тижнево. Лише 10 тисяч доларів на 12 тисяч майнерів, не вчисляючи їх жінок і дітей. Це значить, що на кожного родина майнера припадає менше як 85 центів тижнево. Як можна вижити за цю суму родині, сьажі, з 5-ох або 7-ох осіб? На це можуть відповісти хіба самі страйкуючі майнери.

А треба знати, що іншої допомоги, крім той, що від майнерської юнії, страйкері тепер майже не дістають.

Та і ці 10 тисяч доларів тижнево дає майнерська юнія неюм відчуженого. Вони розпоряджає мільоновими фондами, вони щороку стягає сотки тисяч доларів в формі війничих вкладок зі самох майнерів Нової Скошії, а коли прийшло до допомоги — маєш 10 тисяч доларів тижнево на яких 50 до 60 тисяч душ.

Луїс вагалі не спінється давати допомогу страйкуючим майнерам, а з особна майнерам 26, дистрикт. Аде-ж той "проклятий" дистрикт кілька років тому назад ринив був прилучитися до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів. Аде-ж він проти волі Луїса виїхав був два роки тому назад на симпатичний страйк, щоб допомогти ставшим робітникам в Сидні, які також находитсь в неволі Беска. Аде-ж взагалі 26 дистрикт є червоної і один з найбільше організованих завадки таким невтомним робітничим-комуністам, як тов. МекТаклен, яких Луїс мусів як силою усувати з дистриктової екокаутів. Чи дивуватися отже, що Луїс дає лише 10 тисяч доларів тижнево для 12,000 страйкуючих майнерів в Новій Скошії?

Беско може вривати платню, збільшувати години праці — і йому ніхто не може цього заборонити. Провінцианальний уряд Армстронга, який зівстав повалений підчас недавніх виборів, находитсь під контролею Беска. Домініанський уряд кавав, що страйк в Новій Скошії, це провінціанальна справа і він не має права до неї мішатися. І хоч вони ріжних сект, мейори майнерських містечок, деякі посла і навіть буржуазні газети кричали, що треба шось робити, аби закінчити майнерський страйк, то провінціанальний і домініанський уряди були глухі і сліпі.

Нічо не помагали аргументи з чистю буржуазних рідів, що майнери не могли серед таких обставин довше вижити й мусіли вийти на страйк. Оба уряди ані пальцем не кивнули, щоб закінчити страйк майнерів, вони ані цента не дали на допомогу голодуючим страйкерам і їх родинам. Але коли доведені до розсупки майнери почали строго пікетувати майні й увійшли в конфлікт з компанійною поліцією, причому одного майнера вбито а кількох ранено, тоді домініанський і провінціанальний уряди негайно вивели військо й поліцію для охорони майна компанії та її платних наганячів. На закінчення страйку або удрілення допомоги голодуючим майнерам закону не було, а на виселання війська й поліції приїждів страйкерів — закон знайшовся.

В кожному страйку, в кожній класовій боротьбі уряд і весь державний апарат з поліцією і військом завжди є по стороні капіталістів, а проти робітників. Робітники ніколи не можуть надійтись на "справедливий" уряд ані на нічию поміч в боротьбі з капіталом. Вони мусять боротися власними силами і лише тоді віднесуть перемогу, коли заведуть лад, в якому не буде місця Бескам.

Д. Л.

ЕПИСКОП ПРО КОМУНІСТІВ.

Ще до недавня цілий світ мав ромлякове поняття про Америку, як про країну свободи і дійсної демократії. Сьогодні це поняття з кожним днем мєнше. Саме тепер ведеться в Дейтон, Тенн., скандальний процес проти вчителя вищої школи Джана Скопса, якого судять тільки тому, що він вчив, що людина на протязі мільонів літ розвинулася з нішого створіння, а не створив її невідомий бог, як це пише казочна біблія.

З цього процесу сміється сьогодні цілий культурний світ і багатьом людям тяжко повірити, що за голошення безсумнівної і цілим світом признаної науки, можна судити чоловіка і то — в "вільній, демократичній" Америці.

А ось друге. Недавно в Шікаго відбулася конференція Міжнародної Робітничої Оборои, після якої величезні маси робітничтва вийшли на демонстрацію, щоб запротестувати проти обмежування свободи слова, преси і зібрань в Злучених Державах, та проти увизнювання борців американського пролетаріату у "вільній-демократичній" Америці.

На кілька десяти-тисячному мітингу виступив з промовою єпископ Вільям Бравн, автор книги: "Комунізм і християнство", яка перекладена вже на ріжні мови і відома в цілому світі.

Єпископ Бравн, якого в минулому році судили попи за комунізм, між іншим сказав таке на згаданому мітингу:

"Чоловік вже з природи є революціонером. Тільки дегенерати (виродки) є ще консерваторами, що тримаються старих звичок і метод та намагаються адержати насильством все старе при допомозі обмежувачих законів. Революціонери поліпшують людське життя, шукають нової правди. Тому й змінюють вони все. Це-ж закон людського життя."

Я є комуністом тому, що природний закон робить мене ним. Думати, що законодавча сила може змінити мене в шось

Івась Незможлики.

ніше є такою-ж байкою, як вірити, що піп може замінити мене в рибу.

Капіталісти проповідують індивідуалізм, але організують найколективніші спілки-компанії на світі. Признаються до консерватизму, але їдять в автомобілях, найреволюційнішим винаходів. Говорять про святих, про старі інституції, про бога, рідний край і владу, але самі вірять тільки в бога золота, не признають рідного краю для робітника і держать владу в своїх руках тільки для себе.

Обов'язком пролетарської класи є докінчити діло, зачатє освіченими революціонерами. Так говорить не хто інший, тільки єпископ, людина високо освічена, людина, яка вміє простудіювати суспільні науки, аби переконатися де правда. І перестудіювавши все, єпископ Бравн прийшов до переконання, що загибель капіталу неминуча і що після цього без найменшого сумніву приїде комунізм з своїми новими-справедливими формами.

Але це говорить чесна людина, навіть багата людина, який може далеко бачити комуністична ідея, яку-би не її чєність. І якими мізерними, жалюгідними видаються безсмертні брехливі міркування наших рідних ворогів на сторінках своїх "незлолюбних" газеток, що демагогією стараються задержати українські праючіє маси в капіталістичних сітках? Коли перегадати безграмотну писанину хоч-би "Канад. Українець", який часто немає елементарних політичних понять, то з жалем признаєш, що вороги українства мали слушність, коли говорили про далеку відсталість України. І дійсно, хто хоч трохи познайомлений зі змістом таких газет, той ніколи не здивується, чому ті редактори і їх бліщі та дальші побратими не збудували держави. Навіть хату, шоби збудувати, треба мати розум. Інакше вийде погаренський хлів, або й нічого.

Івась Незможлики.

Слова і вчинки.

Це ми також беремо з лівського "Діла" разом з нагодом. Бо коли ми самі таке написали, то ой-ой-ой! Мо-ва йде про українську інтелігенцію в Галичині. Ось що про неї каже "Діло" з 23 червня:

"Наша українська інтелігенція на всіх землях, що опинились під Польщею, є на словах дуже патріотична і дуже вимагана на правильну та доцільну політику і громадську працю, але не свою власну а когось там "агорті". Не вірять вона в нікі авторитети, в ніких провідників, у ніку власну силу, хоч... словословит без кінця власне самопожертовання, пропагундє консолідацію народних сил, але для неї навіть пальцем у небо не рушуть."

В нас, що інтелігент, то велика індивідуальність, а що другий, то великий політик, а що третій, то скромний громадський робітник. Більше як сто відсотків отже наших інтелігентів надаються на провідників а шось тисячний споміг них іде до всієї праці, яка потрібна для народу.

Не дивно проте, що при такому стані нашої інтелігенції в нас у повенних часах запанував повний застій на всім майже діловим життєм та безвідповідальний розгартаний у політиці без сумнів, що всі ті негативні прикмети інтелігенції відбилися і на життєво нашого селівства та робітничтва. Ні одно і друге не організоване, а одно й друге намагає на інтелігенцію, тратить до неї довіря та починає її просто ненавидіти."

Так то мається справа з українською інтелігенцією в Галичині. Це не тільки кажуть, але сам орган тої інтелігенції.

А потім ще трішки про українську буржуазію те саме "Діло" каже:

"А є в нас і поміщики і промисловці і багаті селяне і міщане і всі вони патріоти і всі вони добрі громадяне, та грішать тою однією нестачею, що не реагують на певні потреби нації, на її недовгання, і не хочуть бути меншати української культурі."

Значить, "є в нас і поміщики і промисловці і всі вони патріоти", але будинок "Просвіти" у Львові будиниться, а вони в кулак свистять.

Газетяр.

КОЛЮЧКИ.

Старополіський інститут у Львові проголошує:

"Апостола великий в оправі 11 злотих 50 гр."

Три актифисти в оправі 2 злотих.

Помноженіє покойников в оправі 4.25.

Господу помолимся в оправі 3.25.

Крокодилячі сльози галицьких трудовиків з "Діла".

Розпалалися галицькі адвокати й попи устами редактора свого органу — "Діла" над долезю українського робітничого руху в Галичині. Це з приводу конгресу польських професійних союзів, на якому не були представлені українські профсоюзи. Ось як вони плачуть:

"Перед війною український робітничий рух, здавалося, знайшов до себе свою властиву дорогу... І цей час був добом, коли український робітничий рух найбільше поширився і поглибився."

Але —

"Та крива, якої зазнав світовий робітничий рух у звязку з війною, відбилася важко на політичній репрезентації українського робітничого руху. УСДПД захиталася і — прогайнувавши надбання і досвід попередніх років, зірвала з II Інтернаціоналом та рушила в свої ідейних пошукуваннях в незнану далечину. Одіяла від II Інтернаціоналу і не звачилась з тією самою послідовністю і рішучістю стати на ґрунт III-ого."

Такі нотатції читають адвокати українським ес-декам в Галичині за їх бездіяльність. Подумаєте, які доброжелатели!

А коли УСДПД стала на п'ять-форму III Інтернаціоналу і взяла була провід над робітничим рухом в Галичині, тоді адвокати в "Ділі" по собачому скаувули на неї та доносили тайно і явно на шпальтах "Діла" польській владі на українських комуністів.

Плаче "Діло" за робітничим рухом в Галичині. А коли кілька років тому страйкували у Львові друкарі, то одинокою друкарнею була друкарня "Діла", яка наверхувала скебів.

Ваші сльози над робухом, панове з "Діла", це сльози крокодила, що плаче за тим, що не зловав своєю жертви.

Таки нотатції читають адвокати українським ес-декам в Галичині за їх бездіяльність. Подумаєте, які доброжелатели!

А коли УСДПД стала на п'ять-форму III Інтернаціоналу і взяла була провід над робітничим рухом в Галичині, тоді адвокати в "Ділі" по собачому скаувули на неї та доносили тайно і явно на шпальтах "Діла" польській владі на українських комуністів.

Плаче "Діло" за робітничим рухом в Галичині. А коли кілька років тому страйкували у Львові друкарі, то одинокою друкарнею була друкарня "Діла", яка наверхувала скебів.

Ваші сльози над робухом, панове з "Діла", це сльози крокодила, що плаче за тим, що не зловав своєю жертви.

Таки нотатції читають адвокати українським ес-декам в Галичині за їх бездіяльність. Подумаєте, які доброжелатели!

А коли УСДПД стала на п'ять-форму III Інтернаціоналу і взяла була провід над робітничим рухом в Галичині, тоді адвокати в "Ділі" по собачому скаувули на неї та доносили тайно і явно на шпальтах "Діла" польській владі на українських комуністів.

Плаче "Діло" за робітничим рухом в Галичині. А коли кілька років тому страйкували у Львові друкарі, то одинокою друкарнею була друкарня "Діла", яка наверхувала скебів.

Ваші сльози над робухом, панове з "Діла", це сльози крокодила, що плаче за тим, що не зловав своєю жертви.

Таки нотатції читають адвокати українським ес-декам в Галичині за їх бездіяльність. Подумаєте, які доброжелатели!

Бернард Шоу пише, що біблійні біографи кажут, що Христос походить з покоління царя Давида і вєдуть це покоління не до Марії, але до Йосифа. Виходить, що св. дух вселився перше в Йосифа, а вже з Йосифа перейшов в Марію.

Шоу питає, чи Америка є цивілізована країна і відповідає, що так, бо Америкою правлять айриські поліцаї, китайські "лондри-мени", скотландські інженери і жидівські банкіри... Коли-б Америкою управляла теніська легіслатура і Браен, то вони зруйнували-б її цивілізацію за тиждень.

"Кан. Українець" пише про Товариство Опіки над українськими емігрантами ім. св. Рафаїла.

Чи то Товариство Опіки ім. св. Рафаїла, чи українські імігранти ім. св. Рафаїла?

Певно й сам Рафаїл вичитавши це в "К. У." не розуміє до кого він належить: до товариства, чи до емігрантів.

Куркулєнко.